

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci **žalobce: Ekologický právní servis, občanské sdružení** se sídlem Příběnická 1908, Tábor, IČ: 65341490, proti **žalovanému: ČEZ, a.s.** se sídlem Duhová 2/1444, Praha 4, zastoupen Mgr. Radkem Pokorným, advokátem se sídlem Karolíny Světlé 301/8, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí (sdělení) žalovaného ze dne 21.12.2009 o stížnosti žalobce ze dne 14.12.2009

t a k t o:

- I. Návrhy žalovaného na přerušení řízení se zamítají.
- II. Návrh žalovaného na položení předběžné otázky dle čl. 267 SES Soudnímu dvoru Evropské unie se zamítá.
- III. Rozhodnutí předsedy představenstva ČEZ, a.s. ze dne 21.12.2009 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 2000,- Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 21.12.2009, za které považoval dopis žalovaného označený jako „Odpověď na vaši stížnost na postup při vyřizování žádosti o poskytnutí informací ke komplexní obnově elektrárny Pruněrov II“, kterým žalovaný vyřídil stížnost žalobce na postup při vyřizování žádosti o poskytnutí informací týkajících se posouzení vlivu na životní prostředí záměru „komplexní obnova elektrárny Pruněrov II 3x 250 MWe“, konkrétně poskytnutí studie či jiného dokumentu obdobného obsahu, které se zabývaly posouzením základních požadavků na volbu výkonu bloku včetně optimalizace výkonu k jednotlivým výše zmíněným alternativám technického řešení.

V uvedeném dopise (rozhodnutí) žalovaný uvedl, že společnost ČEZ, a.s. se neztotožňuje s právním názorem Nejvyššího správního soudu obsažený v rozsudku sp.zn. 2Ans 4/2009-93 ze dne 6.10.2009, ve kterém uvedený soud dospěl k závěru, že ČEZ, a.s. je veřejnou institucí ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím v platném znění. S ohledem na uvedené považuje stížnost žalobce za neoprávněnou. Dále žalovaný uvedl, že všechny relevantní informace jsou obsaženy ve veřejně dostupné dokumentaci pro proces posuzování vlivů záměrů na životní prostředí. Podkladové technické a obchodní analýzy a studie vypracované v rámci rozhodovacího procesu jsou dle žalovaného interními materiály ČEZ, a.s. a jako takové nebudou žalobci poskytnuty.

Proti tomuto způsobu vyřízení stížnosti směřuje podaná žaloba.

Žalobce v podané žalobě nejprve nastínil skutkový stav, tj. že dne 29.10.2009 podal ke společnosti ČEZ, a.s. žádost o poskytnutí informací týkající se komplexní obnovy elektrárny Pruněrov II, k níž v dané době probíhal proces posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), jehož se žalobce účastnil. Konkrétně žádal podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů o poskytnutí studie zahrnující veškeré provozní a cenové analýzy vztahené k alternativám technického řešení v parametrech zde obsažených či poskytnutí jiného dokumentu obdobného obsahu, které se zabývaly posouzením základních požadavků na volbu výkonu bloku včetně optimalizace výkonu k jednotlivým výše zmíněným alternativám technického řešení. Žalobce uvedl, že patnácti denní lhůta pro vyřízení žádosti uplynula 13.11.2009, přičemž žalovaný v této lhůtě neučinil žádný z postupů dle informačního zákona a nevydal ani rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Z tohoto důvodu podal žalobce ve smyslu § 16 odst. 1 písm. b) informačního zákona stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace. Na to bylo žalobci doručeno vyjádření žalovaného z 22.12.2009, jež žalobce považuje za nezákonné rozhodnutí, kterým byl přímo zkrácen na svých právech na informace.

Žalobce namítal, že povinným subjektem podle informačního zákona jsou mimo státní orgány také veřejné instituce. Poukázal na ustálenou judikaturu, která rozlišuje mezi soukromou a veřejnou institucí na základě několika kritérií. S odkazem na rozhodnutí NSS sp.zn. 2Ans 4/2009 je výslovně ČEZ, a.s. povinnou osobou a její prohlášení, že se neztotožňuje s názorem NSS je ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp.zn. I.ÚS 260/06 nezákonné. Podle žalobce je podstatné, že v rozhodnutí NSS byly stanoveny obecné znaky veřejné instituce a v rámci požadavku právní jistoty je rozhodné, že ČEZ, a.s. je veřejnou institucí v případech podávání informací podle zákona č. 106/1999 Sb. bez ohledu na předmět řízení. Žalobce uvedl, že vyjádření ČEZ, a.s. proto považuje za rozhodnutí v materiálním smyslu, přestože neobsahuje některé podstatné náležitosti rozhodnutí ve smyslu § 68 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu, když neobsahuje zřetelně výrokovou část a poučení účastníků a další náležitosti podle § 69 správního řádu. Z judikatury správních soudů i Ústavního soudu totiž plyne, že pojem rozhodnutí je označením technickým a je nutno vždy k němu přistupovat z hlediska jeho obsahu a formy. O povaze vyjádření jako rozhodnutí žalobce také dovozuje z postupu vyřizování stížnosti ve smyslu informačního zákona, když uvádí, že tím, že žalovaný není zařazen do organizační struktury státních orgánů nelze zde určit nadřízený orgán příslušný pro rozhodování, proto se uplatní § 20 odst. 5 informačního zákona, kdy v řízení o stížnosti rozhoduje ten, kdo stojí v čele povinného subjektu, v daném případě tedy předseda představenstva a generální ředitel ČEZ, a.s. JUDr. Martin Roman. Řízení o poskytnutí informace od ČEZ, a.s. tak ve své podstatě v obou stupních vždy probíhá uvnitř struktury jednoho povinného subjektu. Napadené vyjádření žalovaného ke stížnosti je tak nutné považovat za prvoinstanční a zároveň i konečné rozhodnutí bez možnosti odvolání k nadřízenému orgánu. Žalobce tak dovozuje, že soud je oprávněn aplikovat ust. § 16 odst. 4

informačního zákona a žalovanému nařídít požadované informace poskytnout. Žalobce uvedl, že pokud by tak soud neučinil a pouze zrušil rozhodnutí žalované, umožnil by žalovanému pouze nově formálně rozhodnout a nevyhovět žádosti žalobce, přičemž v takovém případě by byla porušena zásada hospodárnosti řízení a zasaženo do žalobcova práva na svobodný přístup k informacím.

Žalobce také s odkazem na svou stížnost namítal, že v souladu s ustálenou judikaturou soudů informace obsažené ve studii či studii samotnou jako nosič informace nelze označit za obchodní tajemství a tímto odůvodnit její neposkytnutí. V případě, že studie skutečně obsahuje takové chráněné části je nutno je z poskytnutých informací anonymizací vyjmout. Žalobce je přesvědčen, že informace požadované v jeho žádosti, tj. studie zahrnující veškeré provozní a cenové analýzy vztažené k alternativám technického řešení zjevně nemohou naplňovat znaky obchodního tajemství.

Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného ze dne 21.12.2009 o odmítnutí poskytnutí informací zrušil a stanovil, že žalovaný je povinen poskytnout požadovanou studii týkající se komplexní obnovy elektrárny Prunéřov II, zahrnující veškeré provozní a cenové analýzy vztažené k alternativám technického řešení v parametrech zde uvedených.

Ve svém vyjádření k podané žalobě žalovaný odmítl názor žalobce, že by měl být veřejnou institucí s povinnostmi dle zákona č. 106/1999 Sb. a vyslovil názor, že NSS, který uznal žalovaného za veřejnou instituci, podal v tomto nepřipustně extenzivní výklad příslušného ustanovení informačního zákona. Poukázal na to, že je osobou čistě soukromého práva a v tomto případě nevydal žádné správní rozhodnutí jako osoba soukromého práva a nevede ani správní spis. Uvedl, že pokud by se soud neztotožnil se závěrem o tom, že žalovaný není veřejnou institucí, pak by žaloba stejně měla být odmítnuta jako nepřipustná, neboť žalobce nevyčerpal opravné prostředky. Žalobce by totiž měl podat odvolání dle § 16 a § 20 informačního zákona k nadřízenému orgánu, tj. k tomu, kdo stojí v čele společnosti ČEZ, i když takové odvolání u akciové společnosti je absurdní. Přitom tím, kdo stojí v čele ČEZ, a.s. je nepochybně pouze představenstvo společnosti. Proti předmětné odpovědi žalovaného žádné stížnosti ani odvolání podány nebyly. Pokud by žaloba nebyla odmítnuta, pak dle názoru žalovaného je třeba tuto žalobu zamítnout, protože požadované informace jsou obchodním tajemstvím a jejich poskytnutí brání ust. § 9 informačního zákona.

Žalovaný dále v doplnění vyjádření k žalobě odmítl názor, že je veřejnou institucí a osobou povinnou dle ust. § 2 odst. 1 informačního zákona s tím, že nevykuvává veřejnou správu, nebyla mu svěřena žádná pravomoc, a proto nemůže být považován za veřejnou instituci. Poukázal na komunitární úpravu obsaženou ve Směrnici č. 203/98, která vymezuje povinné subjekty veřejného sektoru a dále na národní úpravu členských států EU, přičemž předložil srovnávací tabulku těchto národních úprav přístupu k informacím ve Francii, Německu a Rakousku. Žalovaný rovněž uvedl, že nesplňuje ani hledisko pro kvalifikaci zkoumané instituce jako veřejné z hlediska způsobu vzniku, instituce subjektu vytvářející jednotlivé orgány, existence či neexistence státního dohledu a z hlediska účelu instituce. Taková hlediska žalovaný nesplňuje a poukázal rovněž na názor Ústavního soudu, který zpochybnil možnost analogického rozšíření okruhu povinných subjektů na obchodní společnosti. Namítal, že nesplňuje ani hledisko způsobu vzniku a zániku instituce, tj. hledisko zřizovatele, neboť byl založen v rámci první vlny velké privatizace rozhodnutím Fondu národního majetku České republiky, je soukromoprávní obchodní společností hospodařící s vlastní, nikoliv státním majetkem, přičemž majetková účast státu činila ke dni 30.9.2010 69,37 %. Uvedl, že o zrušení žalovaného rozhoduje jeho nejvyšší orgán a nikoliv stát, přičemž je zcela irrelevantní, jestli se shodou okolností u rozhodující akcionáře nejedná o stát. Z hlediska vzniku žalovaného namítal, že jeho založení směřovalo nikoliv ke vzniku subjektů

veřejného práva, ale k přeměně v subjekt práva soukromého. Pokud jde o zánik, ten se děje usnesením valné hromady, kdy tato je schopna usnášet se na takovém vzniku i bez vlivu ingerence státu v případě žalovaného a jeho vzniku je velice nízká, přičemž do způsobu zániku stát neingeruje vůbec. Žalovaný dále uvedl, že nesplňuje ani hledisko kreace převážné části orgánů státem, přičemž předestřel, že představenstvo ani dozorčí rada žalovaného nejsou utvářeny státem. V tomto směru není znak veřejné instituce naplněn, neboť o volbě a odvolání dozorčí rady, která pak volí členy představenstva, rozhoduje její nejvyšší orgán, kterým je valná hromada a nikoliv stát. Žalovaný nesplňuje ani hledisko státního dohledu tak, jak byl vymezen Ústavním soudem v nálezu č. I. ÚS 260/06 tj., že za státní dohled je nutno považovat zákonem o státní kontrole upravenou činnost vykonavatele veřejné správy zaměřenou na určitý úsek ochrany veřejného zájmu, přičemž faktické ovládání obchodní společnosti státem na základě výkonu akcionářských práv se za státní dohled nepovažuje. Žalovaný rovněž nesplňuje hledisko veřejného účelu. Žalovaný nesplňuje kritérium, kterým dle Ústavního soudu je to, že institucí zřízenou za veřejným účelem je instituce zřízená k uspokojování veřejných i celospolečenských potřeb. Žalovaný zdůraznil, že jeho účelem není uspokojovat veřejné či celospolečenské potřeby, jeho cílem je uspět na trhu ve své podnikatelské činnosti v obchodu s elektřinou. Veřejný účel a existence fungování žalovaného není deklarován ani žádným právním předpisem a to ani zákonem č. 458/2000 Sb. o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích, který deklaruje, že ve veřejném zájmu je pouze přenos elektřiny, přeprava plynu, distribuce elektřiny a distribuce plynu, uskladňování plynu, výroba a rozvoj tepelné energie. Žádnou z těchto služeb ovšem žalovaný neposkytuje, neboť podle pravidel komunitárního práva musí být v oblasti elektroenergetiky oddělena činnost distribuční a obchodní. Konečně žalovaný nepodléhá ani státnímu dozoru a proto ze všech uvedených důvodů vyplývá, že veřejný účel existence a fungování žalovaného není dán a ani tento znak pro kvalifikaci instituce jako veřejné nemůže být naplněn.

Žalovaný dále ve svém vyjádření předestřel své stanovisko k rozsudku Nejvyššího správního soudu, na který poukazuje žalobce s tím, že tento soud podal nepřipustně extenzivní výklad ust. § 2 odst. 1 informačního zákona výrazně nad rámec výkladu poskytnutého Ústavním soudem a informačním zákonem. Poukázal na odmítavé stanovisko burzy cenných papírů, která se rovněž odmítavě vyjádřila k rozsudku Nejvyššího správního soudu na následky na akciovém trhu na ochranu minoritních, popřípadě zahraničních akcionářů, na proměnlivost situace ve struktuře akcionářů, z části může žalovaný jednou naplňovat veřejnoprávní hlediska pro zařazení mezi veřejné instituce a jindy nikoliv a takový postup je v podstatě nerealizovatelný. Žalovaný poukázal na to, že pokud by se soud ztotožnil s rozsudkem NSS v tom, že žalovaný je povinnou osobou a má informační povinnost, mohl by být tento názor aplikován další soukromoprávní subjekty s menší či menší majetkovou účastí státu, které uvedl v přehledu obchodních firem v rámci tabulky (např. Unimont Ostrava a.s., ČKD Polyservis a.s. v likvidaci apod.). V souvislosti s výčtem těchto obchodních firem poukázal na to, že těmto soukromoprávním subjektům s majetkovou účastí státu by v případě aplikace názoru Nejvyššího správního soudu vznikala újma v nákladech na vyřizování žádostí o informace, např. i na odepření poskytnutí informace, v případě velkých a exponovaných společností je nutno za účelem zvládnutí nové agendy vyřizování žádostí o informace zřídit nová pracovní místa či dokonce nové oddělení a poukázal na novou situaci, která mu byla v důsledku rozhodování NSS způsobena podáváním nových žádostí podle citovaného zákona. Vysvětlil, že vyřizování oprávněnosti žádostí znamená věcné zkoumání aplikovatelnosti výjimek stanovených informačním zákonem na stovky dokumentů, které mohou být žadateli dle informačního zákona požadovány. Dotčen tak je nejen samotný povinný subjekt, ale celá řada jeho smluvních partnerů, které obsahují i standartní doložky ochrany důvěrných

informací, které mohou zahrnovat jak smlouvu samotnou, tak i její plnění. Žalovaný poukázal na to, že rozsudek Nejvyššího správního soudu byl značně medializován a rychle vešel do podvědomí široké veřejnosti, v důsledku čehož možnosti využít zákona o informacích plánuje několik organizací a subjektů kritizujících politiku ČEZ, a.s.

Žalovaný dále namítal procesní vady řízení spočívající v tom, že v případě, kdyby se soud neztotožnil se závěrem o tom, že žalovaný není veřejnou institucí, pak žalobce v řízení nevyčerpal opravné prostředky. Předmětná odpověď žalovaného byla toliko jediným přípisem, jedinou odpovědí, proti které nebylo podáno odvolání ani stížnost a tedy tato odpověď jako neformální vyrozumění o tom, že žalovaný není povinným subjektem, mohla být vzata toliko jako rozhodnutí správního orgánu v I. stupni ve smyslu § 15 informačního zákona, podle kterého se pak žalobce měl možnost odvolat k nadřízenému orgánu. Žalovaný souhlasil s názorem žalobce, že v jeho případě nelze nadřízený orgán určit a to proto, že žalovaný prostě není správním orgánem. Nicméně za teoretického nesprávného předpokladu, že by na něj mohl být zákon o informacích aplikován, pak je třeba vycházet z toho, že odvolání mělo být podáno k předsedovi představenstva JUDr. Martinu Romanovi nebo k představenstvu.

Žalovaný rovněž vyjádřil, že poskytnutí informací brání obchodní tajemství, přičemž citoval z ust. § 17 obchodního zákoníku s tím, že drtivá většina informací obsažených v předmětné studii má povahu obchodního tajemství a je čistě určena k podnikání. Je toho názoru, že pokud mají být informace obchodního typu chráněny, je třeba chránit i kontext, ze kterého by bylo možné tyto informace dovodit. Po anonymizaci těchto informací by kopie požadované studie de facto obsahovala pouze nesrozumitelné fragmenty textu, tedy nesrozumitelné informace. Takové informace, které měly být v souvislosti s celým projektem sděleny veřejnosti, byly včas zveřejněny v rámci dokumentace pro proces posuzování vlivu na životní prostředí.

V závěru svého vyjádření žalovaný navrhl, aby soud provedl předběžné projednání dle § 114c občanského soudního řádu a současně navrhl přerušení řízení a tento návrh spojil jednak s podnětem k podání návrhu k Ústavnímu soudu na zrušení ust. § 2 odst. 1 informačního zákona v rozsahu slov „a veřejné instituce“ a dále i z důvodu přerušení řízení do doby ukončení řízení u Městského soudu v Praze pod sp.zn. 8A 239/2010, v němž se Městský soud znovu zabývá rozhodující otázkou, kterou se zabýval i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku a která může mít význam pro rozhodnutí tohoto soudu. Žalovaný totiž v doplnění vyjádření také rozsáhle argumentoval tím, že závěr rozsudku Nejvyššího správního soudu o tom, že žalovaný je veřejnou institucí byl vysloven v řízení, které stále ještě probíhá a tento závěr je v rozporu s konstantní judikaturou Ústavního soudu na podkladu českého i evropského práva a v důsledku judikatury Ústavního soudu, např. i I.ÚS 534/03 dovozoval, že názorem Nejvyššího správního soudu došlo vlastně k porušení článku 17 odst. 5, článku 1, článku 3 odst. 1, článku 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu odmítl pro nevyčerpání opravných prostředků žalobcem a pokud by tak neučinil, aby žalobu zamítl se závěrem, že žalovaný není veřejnou institucí, tedy osobou povinnou poskytovat informace dle informačního zákona.

Usnesením ze dne 1.2.2011, čj. 9A 17/2010-68 Městský soud v Praze nevyhověl návrhu žalovaného na řízení přípravného jednání (předběžného projednání) dle § 114c občanského soudního řádu, neboť s ohledem na posouzení sporné otázky postavení žalovaného i postup žalobce podle zákona 106/1999 Sb. v přezkumném řízení soud neměl podmínky pro přiměřenou aplikaci cit. ustanovení občanského soudního řádu (§ 64 s.r.s.), vzhledem k tomu, že otázku postavení žalovaného a jeho vázanost zákonem č. 106/1999 Sb. mohl posoudit sám, aniž by musel tyto otázky objasňovat v součinnosti s účastníky řízení při přípravném jednání.

Žalovaný dále podáním z 21.7.2011 u soudu uplatnil podnět k požádání Soudního dvora EU o rozhodnutí o předběžné otázce dle článku 267 smlouvy o fungování EU a doplnil své návrhy na přerušení řízení. Žalovaný v tomto podnětu opět nastínil otázku veřejné instituce i z hlediska zákonodárce a trval na tom, že není správním orgánem a nevydává žádné správní rozhodnutí. Poukázal na Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/98/ES a na informační zákon s tím, že informační povinnost je vázána pouze na subjekty veřejného sektoru a dle Směrnice lze mezi povinné osoby řadit pouze ty právnické osoby soukromého práva, u kterých jsou kumulativně splněny podmínky dle článku 2 odst. 2 Směrnice s tím, že povinným subjektem nemůže tak být právnická osoba, jejímž účelem není uspokojování potřeb veřejného zájmu, ale pouze podnikání a navíc osoba, která není vůbec financována státem nebo jiným veřejnoprávním subjektem. Na základě toho žalovaný dovozoval extenzivní výklad ust. § 2 odst. 1 informačního zákona, který přijal Nejvyšší správní soud. Nastolil předběžnou otázku, kterou považoval za nezbytnou k vynesení rozsudku soudu v tomto případě a to, zda může být Směrnice 2003/98/ES interpretována tak, že předpokládá své provedení zákonem, které by ukládalo povinnost poskytovat informace vztahující se k veškeré činnosti, také obchodním společnostem jako osobám soukromého práva s určitou majetkovou účastí státu, jejichž účelem není uspokojování potřeb veřejného zájmu, ale pouze průmyslová a obchodní činnost a které ani nejsou financovány státem nebo jinými veřejnoprávními subjekty ani v jejich představenstvu nebo dozorčí radě nejsou členové jmenovaní státem nebo jinými veřejnoprávními subjekty. V souvislosti s tím navrhl, aby řízení u soudu bylo přerušeno do doby rozhodnutí Soudního dvora EU o předběžné otázce. Své návrhy doplnil dále tím, že navrhuje přerušení řízení do ukončení řízení před Nejvyšším správním soudem pod sp.zn. Na 113/2011, v němž je řešena otázka, kterou se zabývá Městský soud v Praze pod sp.zn. 8A 239/2010, k němuž se již vztahuje návrh žalovaného v předchozích podáních.

Žalobce ve svém stanovisku k vyjádření žalovaného a k jeho podnětům poukázal na to, že NSS ve svém rozsudku pod sp.zn. 2Ans 7/2010 neuznal celou řadu námitek žalovaného a proto žalobce považoval za nadbytečné se znovu k jednotlivým námitkám vyjadřovat a citoval rozhodné pasáže z tohoto rozsudku NSS. Uvedl také, že pojmem veřejná instituce se zabýval již Ústavní soud ve svém nálezu pod III. ÚS 671/02, v němž blíže rozvedl znaky veřejné instituce, přičemž konkrétně pod tento pojem podřadil také státní podnik ve smyslu zákona č. 77/1997 Sb. Žalobce v této souvislosti považoval za nutné upřesnit k tvrzení žalovaného, že Ústavní soud zpochybnil možnost analogického rozšíření okruhu povinných subjektů na obchodní společnosti, že Ústavní soud také v tomto případě jen pouze obiter dictum poukázal na četné a podstatné rozdíly mezi státním podnikem a obchodní společností s většinovou majetkovou účastí státu, přičemž se v této souvislosti zaměřil především na charakter prostředků, s nimiž ten který subjekt nakládá. Žalobce upozornil na fakt, že zákonem č. 61/2006 Sb. došlo ke změně definice veřejné instituce právě odpadnutím slov „hospodařících s veřejnými prostředky“ a citoval ze stanoviska Ústavního soudu, který poukázal i na část odborné nauky, dle které je možné pod pojmem veřejná instituce hospodařící s veřejnými prostředky dokonce zahrnout i obchodní společnosti zakládané státem. Nelze proto dovozovat, že by Ústavní soud vztahoval povinnost poskytnout informace dle zákona pouze na státní podniky a nikoliv též na další obchodní společnosti, které lze považovat za veřejné instituce. Zákonem č. 61/2006 Sb. byl proto odstraněn jeden z jejich znaků, a sice hospodaření s veřejnými prostředky. To umožnilo podřadit pod tento pojem také právnické osoby, které de iure hospodaří s vlastním soukromým majetkem a většinově nejsou státem. Pokud žalovaný považuje výklad ust. § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 za rozporný s evropským právem, zpochybňuje tím dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu i

judikaturu českého Ústavního soudu a i se současnou odbornou naukou, která z veřejných institucí zjevně vyřazuje pouze ty obchodní společnosti, v nichž má veřejný subjekt pouze minoritní majetkovou účast, neboť veřejný charakter již nebude dominantní v řízení, kontrole ani ve smyslu společnosti. Žalobce trval na tom, že žalovaný splňuje všechna kritéria veřejné instituce, jak je vymezena právní teorií nálezy Ústavního soudu a rozhodnutími Nejvyššího správního soudu a dále se vyjadřoval k některým názorům a podnětům žalovaného.

Žalobce považoval za neopodstatněný návrh žalovaného, aby žaloba byla odmítnuta, a to jak z hlediska řešení věcné otázky, která již byla vyargumentována, tak i z hlediska procesního postupu, neboť setrval na tom, že v případě žalovaného neexistuje nadřízený správní orgán, který by měl rozhodovat o odvolání. Poukázal na to, že žalobce postupoval v důsledku zavedení institutu stížnosti v § 16a informačního zákona, neboť žalovaný na jeho žádost o informace nikterak nereagoval. Právě institut stížnosti umožňuje žadateli domáhat se poskytnutí informací v případě, že mu povinný subjekt do 15 dnů od podání žádosti ani ve lhůtě prodloužené neposkytl informaci ani nevydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Proti rozhodnutí o stížnosti v zásadě není možné podat odvolání, což plyne z ust. § 16a odst. 9 zákona, přičemž žalovaný rozhodl o stížnosti žalobce způsobem dle § 16a odst. 6 písm. a) citovaného zákona. Žalobce tedy ani nemohl podat odvolání a nemohl jinak, než se svého práva na informace domáhat správní žalobou. Nicméně i v případě, kdy o stížnostech má rozhodovat nadřízený orgán platí, že nadřízeným orgánem by mělo být představenstvo žalovaného, případně předseda představenstva, když žalovanému v takovém rozhodování nebrání ani obecně vymezené jednateleské oprávnění dle § 191 odst. 1 obchodního zákoníku.

K argumentaci žalovaného směřující k žádosti o podání předběžné otázky žalobce přisvědčil tomu, že zákon č. 106/1999 Sb. deklaruje zapracování příslušných předpisů evropských společenství, tedy i předmětné Směrnice č. 2003/98/ES z 17.11.2003 do zákona, to však neznamená, že jediným resp. primárním účelem informačního zákona je provedení příslušné směrnice. Směrnice musí být zohledněna při výkladu zákona, nicméně bylo čistě na úvaze českého zákonodárce, jak široce vymezí v tomto ustanovení rámec povinnosti poskytovat informace. Směrnici, která má užší působnost než vnitrostátní zákon, soud sice zohledňuje při interpretaci tohoto zákona, ale jen co do shodného rozsahu obou právních předpisů a to, že žalovaný není veřejnoprávním subjektem ve smyslu Směrnice č. 2003/98/ES, ještě neznamená, že by žalovaný nebyl veřejnou institucí ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. Podle žalobce není důležité v daném případě pokládat Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku z důvodu zásady „acte clair“, podle níž není nutné obracet se s předběžnou otázkou na Soudní dvůr EU v případě, že je ustanovení komunitárního práva natolik jasné, že by se prejudiciální řízení jevilo zbytečným. Jinými slovy, ať už Směrnice 2003/98/ES na žalovaného dopadá nebo nikoliv, na řešení tohoto sporu tato skutečnost nemá vliv, neboť i případná negativní odpověď Evropského soudního dvora nemusí mít za následek nemožnost interpretace § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. v tom, že toto ustanovení dopadá také na obchodní společnosti jako je žalovaný.

Žalobce rovněž nesouhlasil s návrhem na přerušení řízení a žádal soud, aby z tohoto důvodu probíhající řízení nepřerušoval, neboť takové přerušování řízení s ohledem na stávající judikaturu Nejvyššího správního soudu by nebylo účelné. Není také opodstatněné, aby Městský soud v Praze podal Ústavnímu soudu dle článku 95 odst. 2 Ústavy návrh na zrušení části informačního zákona, když toto nepovažoval za nutné učinit ani NSS ve svém rozsudku sp.zn. 2Ans 7/2010.

V návaznosti na stanovisko žalobce žalovaný ve svém dalším vyjádření pouze zopakoval svá stanoviska k postavení žalovaného jako obchodní společnosti, která nespadá pod pojem veřejné instituce s tím, že právo na informace v sobě neobsahuje právo na informace od obchodní společnosti, ve které je stát jedním z akcionářů, zatímco právo na

soukromí taková obchodní společnost nepochybně má. Došlo by tak k prolomení ústavním zákonem a mezinárodními úmluvami zaručeného práva na soukromí obchodních společností, které však vůči obchodní společnosti ústavním zákonem, ani jinými mezinárodními nebo evropskými předpisy stanoveno není.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb. s.ř.s. a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Důvodnost podané žaloby spatřuje Městský soud v Praze v oprávněném nároku žalobce na to, aby jeho žádost o poskytnutí informace byla vyřízena žalovaným jako povinným subjektem dle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. a to postupem podle zákona č. 106/1999 Sb.

Žalobce zcela důvodně a oprávněně opírá svůj požadavek na poskytnutí informací ohledně určitého chodu a provozu elektrárny Prunéřov II právě od žalovaného nejen o ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., ale také o výklad povinností podle tohoto zákona učiněný již dostatečně stávající judikaturou správních soudů, zejména Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu.

Ve stávající a závazné judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. 2 Ans 4/2009, 2 Ans 7/2010) se tento správní soud již opakovaně a dostatečně zabýval výhradou žalovaného, že je soukromoprávním subjektem a nikoliv „veřejnou institucí“ povinnou poskytovat informace. Z pohledu prioritní a zásadní *obecné* otázky, zda žalovaný vůbec je subjektem, jemuž ze zákona plyne povinnost poskytovat informace o své činnosti v režimu zákona č. 106/199 Sb. pak není rozhodné, zda závěr, že žalovaný je povinnou osobou k poskytování informací, správní soud učinil v řízeních o přezkumu rozhodnutí žalovaného podle § 65 a násl. s.ř.s. nebo v řízení o ochraně nečinnosti žalovaného podle § 82 a násl. s.ř.s.

Východním stanoviskem proto i v této věci, týkající se pouhé negativní odpovědi žalovaného k žádosti žalobce, k níž žalobce namítá, že jde o rozhodnutí vydané podle zákona č. 106/1999 Sb., je tedy prioritně již judikovaná otázka, že žalovaný obecně je subjektem povinným rozhodovat o žádosti o poskytnutí informace. Závěr, že žalovaný je povinnou osobou dle § 2 odst. 1 zákona k rozhodování o poskytnutí informací, Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 2 Ans 7/2010 vyslovil nejen s ohledem na kritéria vymezená Ústavním soudem v jeho nálezu I. ÚS 260/06 a s ohledem na změnu zákona č. 106/1999 Sb. učiněnou zákonem č. 61/2006 Sb., jímž byla z ust. § 2 odst. 1 zákona vypuštěna slova „hospodařící s veřejnými prostředky“, nýbrž se vypořádal i se zcela novou řadou argumentů žalovaného, které se ostatně objevují i v této věci. Vypořádal se s tím, proč neobstojí komparace žalovaného s právními úpravami ve Francii, Německu či Rakousku ohledně toho, zda subjekty povahy obdobné žalovanému jsou v těchto právních rádech subjekty povinnými poskytovat informace, vypořádal se s významem Směrnici EU o opakovaném použití informací veřejného sektoru ve vztahu k českému právnímu řádu, když vyslovil, že v případě práva na informace jde o interpretaci zákona přijatého na základě ústavní normy (čl. 17 odst. 5 Listiny), zatímco směrnice představuje jen unijní standard, nikoli inspirační zdroj starší české ústavní a zákonné úpravy. Zdůraznil oprávnění českého zákonodárce vymezit povinnosti poskytovat informace v souladu s českým ústavním rámcem a vyslovil se k toliko inspirativnímu charakteru žalovaným namítané zahraniční úpravy. Nejvyšší správní soud rovněž zaujal také vysvětlující stanovisko i k m namítanému výčtu obchodních společností, v nichž má stát větší než desetiprocentní podíl, a to v návaznosti na úvahy tohoto soudu prezentované v rozsudku pod sp. zn. 2 Ans 4/2009 z pohledu určitého náhledu na povahu

obchodních společností podle majetkové účasti státu, nicméně nekladoucí přesnou hranici na posuzování těchto společností jako vždy povinných dle zákona č. 106/1999 Sb.

Nejvyšší správní soud se také zcela konkrétně v rozsudku pod sp. zn. 2 Ans 4/2009 a odkazem opakovaně v rozsudku pod sp. zn. 2 Ans 7/2010 vypořádal s argumenty žalovaného ohledně jednotlivých znaků (vymezených Ústavním soudem) a charakterizujícími veřejnou instituci. S jednoznačností v těchto rozsudcích uzavřel, že žalovaný vznikl v důsledku rozhodnutí státu a rovněž zřizovatelem byl stát (v rámci tzv. velké privatizace rozhodnutím Fondu národního majetku, jehož smysl a účel jako veřejné instituce hospodařící s veřejnými prostředky soud rovněž vyhodnotil). Shledal i naplnění ostatních pojmových znaků veřejné instituce z pohledu dominantního postavení státu a rostoucího majetkového podílu české republiky, které umožňuje i dominantní vliv státu na utváření orgánů žalovaného, který umožňuje i státní dohled nikoliv nutně v podmínkách vrchnostenského postavení, ale i v podmínkách norem soukromého práva a shledal i veřejný účel žalovaného spočívající v hlavním předmětu jeho činnosti. Tím je výroba a prodej elektřiny a tepla a s tím související vývoj elektrizační soustavy s cílem nejen uspokojování veřejnosti v oblasti dodávek elektrické energie, ale i v oblasti strategických a bezpečnostních zájmů České republiky.

Nejvyšší správní soud rovněž ve své judikatuře již vyvrátil jako hypotetické a nadnesené některé argumenty žalovaného týkající se kolísavosti posuzování žalovaného jako veřejné instituce podle každodenního majetkového podílu státu a obavu žalovaného o snížení bonity podniku a zatížení podniku agendou vyřizování žádostí o informace, která by způsobila pokles jeho akcií. Nejvyšší správní soud v tomto směru zcela případně poměřoval případné náklady žalovaného na agendu informací ve srovnání s ekonomickou silou žalovaného.

Nejvyšší soud také k rozsáhlému rozboru žalovaného na téma práv chráněných Listinou, který je obsahem vyjádření k žalobě i v této věci před Městským soudem v Praze, již uvedl, že argumentace žalovaného o údajné přednosti článku 10 odst. 3 Listiny před jejím článkem 17 popírá celou rozsáhlou judikaturu Ústavního soudu ke střetu svobody projevu a práva na ochranu osobnosti.

Na základě uvedeného stavu nedůvodné právní argumentace žalovaného a judikatury Nejvyššího správního soudu nemohou opakované výhrady žalovaného obstát a změnit dosavadní závěry správní judikatury o tom, že žalovaný je obecně povinným subjektem podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. k vyřizování a rozhodování o žádostech o poskytnutí informací postupem podle zákona č. 106/1999 Sb. Městský soud v Praze k tomu jen s podivem uvádí, že v dané věci žalobou napadená odpověď (rozhodnutí) žalovaného není vůči žadateli koncipována na argumentech, které by byly v této věci a s ohledem na charakter a odmítnutí požadované informace způsobily podstoupit test zákonnosti, nýbrž zejména na konstatování nesouhlasu s názorem Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Ans /2009 a na odmítnutí názoru tohoto soudu. Přitom právní názor Nejvyššího správního soudu o postavení žalovaného jako osoby povinné v režimu zákona č. 106/1999 Sb. je pro žalovaného jednoznačně zavazujícím verdiktem. Oproti tomu prosazování vlastního právního náhledu žalovaného vůči žadateli o informace jdoucí nad zavazující rozsudek soudu považuje soud za naprostý nedostatek respektu a za projev svévole ekonomicky silného subjektu k platnému právu (k němuž výklad soudu nepochybně patří), paradoxně za situace, v níž se žalovaný sám práva dovolává.

Na základě uvedeného Městský soud v Praze uvádí, že za situace, kdy ani nové argumenty nezměnily právní názor Nejvyššího správního soudu v rozsudku sp. zn. 2 Ans 7/2010 a ostatně ani názor Městského soudu v Praze, nadto stejného senátu ve věci jiné akciové společnosti (viz 9Ca 402/2008) není odlišný, nebylo nejmenšího důvodu, aby soud vyhověl návrhům žalovaného na přerušení řízení jak z důvodu řízení u Městského soudu

v Praze pod sp. zn. 8 A 239/2010, a posléze z důvodu řízení u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Na 113/2011, tak i z důvodu předložení návrhu Ústavnímu soudu na zrušení části ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. V době rozhodování soudu byla uvedena řízení ukončena a nepřinesla jiný výsledek. Proto soud nedospěl v této věci k odlišnému právnímu názoru, než jaký sám vyslovil k postavení akciové společnosti jako povinného subjektu již ve svém rozsudku pod sp. zn. 9Ca 402/2008 a zejména má zato, že je v obecném náhledu na postavení žalovaného vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, s nímž se nadto zcela ztotožňuje. V době rozhodování soudu byla uvedena řízení ukončena nelze opominout vývoj judikatury, který nelze nazvat samoúčelným extenzivním výkladem zákona, nýbrž příležitou aplikací zásady proporcionality tj. poměřováním konkurujících si zájmů (zde zájmu žalovaného a státu na chodu společnosti ČEZ a.s. a ústavního práva na informace v zájmu ochrany veřejnosti), v nichž neposkytnutí informace nemůže odůvodnit ochrana takových soukromých zájmů a osob, které mimo vlastní podnikání také zajišťují veřejné zájmy nebo jsou veřejně známými osobami a jako takové na veřejnosti vystupují. Posun v chápání práva na informace se tedy projevil v extendujícím výkladu povinných osob právě v uvedeném smyslu, v daném případě v tom, že byť je žalovaný právně osobou soukromého práva, vykonává veřejnou správu nikoliv jako správu ve vlastním právně autoritativním slova smyslu, ale jako službu veřejnosti. Je-li tato služba provozována s majetkovou účastí státu v rozsahu 69- 70% je na místě o této správě a službě poskytovat informace. Městský soud v Praze neshledal ani důvod pro přerušení řízení a předložení předběžné otázky, zda lze subjekt jako je žalovaný podřadit pod Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2003/98/ES, Soudnímu dvoru EU, a to z důvodu povahy směrnice a jejího vztahu k českému právnímu řádu, vyložených již, jak bylo výše uvedeno, v rozsudku Nejvyššího správního soudu. Žalovaným tvrzená nejasnost směrnice vzhledem k tomu, že směrnice je pouze doporučující normou komunitárního práva a nesvazuje českého zákonodávce jít z hlediska ústavního práva mimo rámec této směrnice, tak neodůvodňuje nezbytnost výkladu její aplikace soudním orgánem EU.

Po vypořádání důvodné námitky nesouhlasu žalobce s postojem žalovaného k zákonné povinnosti dle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. zbývá posoudit jeho další námitky týkající se vlastního poskytnutí informace a postupu žalovaného v procesu poskytování informace.

Žalobou napadená odpověď (rozhodnutí) žalovaného ze dne 21.12.2009 je podle svého označení i obsahu reakcí žalovaného na stížnost žalobce na postup při vyřizování předmětné žádosti žalobce, tj. žádosti *o poskytnutí informací týkajících se posouzení vlivu na životní prostředí záměru „komplexní obnova elektrárny Prunéřov II 3x 250 MWe“, konkrétně poskytnutí studie či jiného dokumentu obdobného obsahu, které se zabývaly posouzením základních požadavků na volbu výkonu bloku včetně optimalizace výkonu k jednotlivým výše zmíněným alternativám technického řešení*. Žalobce se totiž podanou stížností dle § 16a odst. 3 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb. domáhal prověření postupu žalovaného a zejména poskytnutí požadované informace, když žalovaný po marném uplynutí lhůty dne 13.11.2009 po doručení žádosti neučinil žádný z postupů podle § 14 odst. 5 písm. a) až d), odst. 6 a 7 cit. zákona, informace nebyla poskytnuta a žalovaný ani nerozhodl o odmítnutí žádosti podle § 15 zákona.

Z podkladů správního řízení i z napadené odpovědi ze dne 21.12.2009 (rozhodnutí) tedy vyplývá, že žalovaný své sdělení adresoval žalobci na základě jeho stížnosti podané dle § 16a odst. 3 písm. b), přičemž tuto stížnost vyřídil tak, že ji považoval za neoprávněnou ze dvou důvodů :

- 1) předně vyslovil nesouhlas s právním názorem Nejvyššího správního soudu, že by byl veřejnou institucí a tedy osobou povinnou k poskytování informací a

- 2) že vlastní požadovanou informaci neposkytne s odkazem na dostupnost informací v procesu EIA a na to, že technické a obchodní analýzy a studie vypracované v rámci rozhodovacího procesu jsou interními materiály ČEZ, a.s.

Z toho, co bylo soudu výše vyloženo k postavení žalovaného jako osoby povinné, je zřejmé, že neobstojí tvrzení žalovaného, že předmětná odpověď má charakter správního rozhodnutí. Jestliže žalovaný je osobou dle § 2 odst. 1 zákona povolanou k poskytování informací vztahujících se k její působnosti (a podaná žádost se týkala otázek působnosti žalovaného), pak žalovaného je třeba považovat za subjekt, který, všechny informace, které má poskytovat, poskytuje veřejnosti v zásadě v režimu tohoto zákona. Je tak povinen plnit všechny procesní povinnosti, jež z tohoto zákona plynou. Nejvyšší správní soud již ve zmíněném rozsudku judikoval, že povinnosti poskytovat informace se podle přesvědčení soudu nelze zbavit pouhým formálním poukazem na to, že žalovaný je osobou soukromého práva, konkrétně akciovou společností. Tato úvaha ostatně plně odpovídá tomu, že spolu s rozsáhlejšími právy a možnostmi je spojena i větší míra odpovědnosti a povinností, a to i v případě subjektů soukromého práva. Tato míra odpovědnosti je tím vyšší, čím těsnější je propojení takových subjektů se státem, ale také tím vyšší, čím více jsou schopny zasahovat do práv jiných osob, a to zejména do základních lidských práv (sp. zn. 2 Ans 7/2010). To znamená, že žalovaný byl v procesu vyřizování stížnosti žalobce na nečinnost žalovaného povinen postupovat v režimu ust. § 16 a odst. 6 zákona a zvolit některý z možností vypořádání žádosti, který by byl adekvátní okolnostem a důvodům podání stížnosti.

Podle § 16a odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. nadřízený orgán při rozhodování o stížnosti podle odstavce 1 písm. a), b) nebo c) přezkoumá postup povinného subjektu a rozhodne tak, že

- a) postup povinného subjektu potvrdí,
- b) povinnému subjektu přikáže, aby ve stanovené lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí nadřízeného orgánu, žádost vyřídil, případně předložil žadateli konečnou licenční nabídku, nebo
- c) usnesením věc převezme a informaci poskytne sám nebo vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti; tento postup nelze použít vůči orgánům územních samosprávných celků při výkonu samostatné působnosti.

Podle § 16a odst. 9 zákona č. 106/1999 Sb. rozhodnutí podle odstavců 6 a 7 se oznamuje žadateli a povinnému subjektu. Proti rozhodnutí vydanému podle odstavců 6 a 7 se nelze odvolat. Jde-li však o rozhodnutí podle odstavce 6 písm. c), nelze se odvolat pouze v případě, kdy rozhodl nadřízený orgán určený podle § 178 odst. 2 věty poslední správního řádu nebo podle § 20 odst. 5 tohoto zákona.

Podle § 20 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb. nelze-li podle § 178 správního řádu nadřízený orgán určit, rozhoduje v odvolacím řízení a v řízení o stížnosti ten, kdo stojí v čele povinného subjektu.

Z obsahu uvedené odpovědi, byť není uvozena žádným ustanovením zákona, podle kterého je postupováno, nicméně vyplývá, že není postupem podle § 16a odst. 6 písm. a), neboť nepotvrzuje postup povinného (když žalovaný žádný postup k podané žádosti neučinil), není ani postupem podle § 16a odst. 6 písm. b) zákona, neboť žalovanému nepřikazuje, aby žádost vyřídil. Posuzujíc postup žalovaného, ne jinak než nezbytně podle § 16a odst. 6 zákona, je tak jeho předmětná odpověď materiálně rozhodnutím o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace, neboť ve svém druhém důvodu výslovně poskytnutí informace odmítá. To znamená, že nemůže být ničím jiným než rozhodnutím, kterým žalovaný ve smyslu § 16a odst. 6 písm. c) na sebe atrahoval vyřízení žádosti v důsledku nečinnosti žalovaného a učinil

tak negativním rozhodnutím - o odmítnutí žádosti. Na uvedeném nemůže nic změnit to, že tak žalovaný náležitě neučinil ve formě rozhodnutí se všemi jeho náležitostmi a že až nyní namítá, že toto jeho rozhodnutí nebylo vydáno ve dvojinstančním řízení. Okolnosti neformálního postupu žalovaného při vyřizování stížnosti včetně nedostatku poučení o odvolání proti předmětné odpovědi (rozhodnutí) v důsledku neujasnění si postavení žalovaného při vyřizování stížnosti, se nemohou stát obhajobou neposkytnutí informace a dokonce nároku na odmítnutí žaloby z důvodu nevyčerpání opravných prostředků žalobcem. Je tomu tak proto, že žalovaný je povinnou osobou, v takovém případě byl v prvním stupni nečinný (nevyřídil žádost žádným způsobem) a tím zavedl důvod ke stížnosti podané žalobcem správně dle § 16a odst. 1 písm. b) zákona. V důsledku podané stížnosti žalovaný na sebe atrahoval povinnost reagovat na stížnost a na podanou žádost, což učinil předmětnou odpovědí ze dne 21.12.2009 a obsahově (materiálně) tím vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti. K tomuto způsobu vyřízení nečinnosti žalovaného a žádosti žalobce se pak váže ustanovení § 16 odst. 9 zákona o možnosti podat odvolání. Podle věty třetí tohoto ustanovení se nelze proti rozhodnutí vydanému podle § 16 odst. 6 písm. c) odvolat, jiné, rozhodl-li o stížnosti (mimo případ dle § 178 správního řádu) nadřízený orgán určený podle § 20 odst. 5 zákona. Tímto nadřízeným orgánem je v řízení o stížnosti ten, kdo stojí v čele povinného subjektu.

V souzené věci je z napadené odpovědi (rozhodnutí) žalovaného zřejmé, že tuto odmítavou odpověď žalovaného vyhotovil ředitel útvaru právního ČEZ, a.s. a to, jak je v úvodu odpovědi uvozeno, z pověření předsedy představenstva ČEZ, a.s. dr. Martina Romana, tedy osoby, která stojí v čele žalovaného a kterou sám žalovaný ve svých vyjádřeních případně dovozuje jako druhostupňový orgán v procesu poskytování informací. Nadto ze všech uvedených okolností vyhotovení odpovědi na stížnost žalobce ve vztahu k žádosti o informace, a to i v souvislosti s odmítavým postojem žalovaného k vlastní povinnosti dle zákona č. 106/1999 Sb. nevyplývá, že žalovaný napadenou odpovědí (rozhodnutím) rozhodoval v prvním stupni, a proto nelze dovozovat a žalobci přičítat k jeho tíži, že nevyčerpal opravné prostředky, a tudíž by jeho žaloba měla být odmítnuta. Soud totiž nemůže odmítnout právo žalobce na přezkum rozhodnutí žalovaného z důvodů, které vyvěrají z vlastního neujasněného postupu žalovaného a vytvářet předpoklady chybného postupu žalobce pro případ, že by soud nevešel na názor žalovaného na jeho postavení jako soukromoprávního subjektu. Stručně řečeno, okolnosti případu umožňují posuzovat odpověď žalovaného jako rozhodnutí učiněné podle § 16a odst. 6 písm. c) zákona a to osobou, která stojí v čele povinného subjektu (předseda představenstva), a nelze připustit, aby vlastní neujasněné procesní postupy žalovaného svědčily jeho obhajobě a současně i eliminaci práva žalobce na soudní přezkum.

Pokud žalovaný argumentoval tím, že nemá kapacity k tomu, aby vyřizoval žádosti o informace způsobem, který mu ukládá zákon č. 106/1999 Sb., a označuje za absurdní, že by měl vydávat správní rozhodnutí, tím spíše pak ve dvou instancích, jak mu to ukládá § 16. zákona, k tomu již Nejvyšší správní soud již citovaném rozsudku uvedl, že zde nelze reálnou aktuální skutečností ve vnitřní struktuře žalovaného limitovat dosah normativního příkazu a nelze vyvracet tvrzení zdejšího soudu, že by žalovaný měl ve dvou instancích rozhodovat o poskytování informací, námitkou, že na to není připraven.

Z výše uvedeného posouzení vyplývá, že bylo povinností žalovaného se žádostí o poskytnutí informace zabývat podle platné právní úpravy a vymezit, čeho se požadovaná informace týká a v jakém rozsahu ji lze či nelze poskytnout, případně jaké důvody vedly k odmítnutí žádosti a neposkytnutí informace. Žalovaný sice v napadené odpovědi (rozhodnutí) uvedl odkaz na relevantní informace obsažené v dokumentech v procesu EIA a na to, že požadované materiály jsou interními materiály ČEZ, toto jeho odůvodnění je však

naprosto nedostatečné a jeho rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalovaný vůbec nevymezil, jak uchopil požadované informace, tj. na základě jakého zákona, případně více zákonů a v jakém jejich vzájemném vztahu (zákon č. 106/1999 Sb., zákon č. 123/1998 Sb., zákon č. 18/1997 Sb.), dále v jakém rozsahu a zda při nějakých omezeních je či není dána jeho informační povinnost a použil argumentaci o interních materiálech, aniž odůvodnil, o jaké interní materiály jde a zda tyto materiály kompletně či zčásti obsahují např. obchodní tajemství (§ 9 zákona č. 106/1999 Sb.) či naplňují znaky omezení práva na informace ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) z cit. zákona z důvodu výlučně interních pokynů, ovšem, jak již správní soudy judikovaly, jen takových, které nemají dopad do sféry veřejného zájmu, apod.

Správní soudy také ve svých rozsudcích judikovaly, že v zásadě lze poskytnout požadované dokumenty v jejich kopiích s tím, že, je-li dána zákonná překážka poskytnutí jejich úplného obsahu v podobě obchodního tajemství a tedy nelze dokumenty poskytnout v úplném jejich znění, lze je poskytnout v upravené formě s vyloučením údajů, které tvoří předmět obchodního tajemství.

Obchodní tajemství představuje jednu z výjimek ze zásady poskytování požadovaných informací. Tato výjimka je zakotvena v ust. § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., podle něhož je-li požadovaná informace obchodním tajemstvím, jedná se o překážku bránící jejich poskytnutí žadateli. Co je obchodním tajemstvím, vymezuje ust. § 17 obchodního zákoníku, podle kterého obchodní tajemství tvoří veškeré skutečnosti obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem, které mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu, nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné, mají být podle vůle podnikatele utajeny a podnikatel odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje. Z vymezení pojmu obchodní tajemství vyplývá, že nezbytnou podmínkou k tomu, aby určité informace byly považovány za obchodní tajemství, je, aby podnikatel, který tyto informace chce chránit jako obchodní tajemství, je takto označil. Protože však zároveň ust. § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. podmiňuje neposkytnutí informací existencí obchodního tajemství, nepostačí k samotnému odepření informací pouhé označení informace za obchodní tajemství. Správní orgán musí ověřit, zda informace označená subjektem za obchodní tajemství, jsou ve skutečnosti obchodním tajemstvím, tj. splňují všechny znaky obchodního tajemství, vyplývající z ust. § 17 obchodního zákoníku. Proto pouhý odkaz žalovaného na obchodní analýzy v dokumentech či případný závěr žalovaného o odmítnutí žádosti z důvodu obchodních údajů musí být v rozhodnutí povinného subjektu náležitě zdůvodněny. Z hlediska přezkoumatelnosti závěrů povinného subjektu soudem je naprosto nepostačující, jestliže povinný subjekt v rozhodnutí o odmítnutí žádosti toliko konstatuje existenci obchodních analýz v dokumentech, aniž blíže zdůvodní, na základě jakých zjištění tento závěr učinil. K tomu soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.3.2008 č.j. 7 As 24/2007 – 106.

K uvedenému soud příkladmo podotýká, že i zákon č. 123/1998 Sb. v ust. § 8 odst. 1 omezuje poskytnutí informací o životním prostředí v případě ochrany obchodního tajemství, nicméně ust. § 8 odst. 4 zákona č. 123/1998 Sb. následně obsahuje specifickou úpravu, za jakých podmínek zpřístupnění informací označených za obchodní tajemství není porušením obchodního tajemství.

Obdobně neposkytnutí dokumentů obsahujících technické analýzy, musí být náležitě odůvodněno. Pokud se tyto analýzy nedotýkají veřejného zájmu (např. vlivu na životní prostředí), tedy nemají dopad do sféry třetích osob (veřejnosti), jsou chráněny a jejich poskytnutí může být zmenšeno o informace vyloučené v příslušném předpise (např. v atomovém zákoně), pak je třeba žádost o tyto informace takto vyhodnotit a jejich neposkytnutí žadateli s poukazem na postup dle zákona náležitě odůvodnit.

Na základě shora uvedených skutečností Městský soud v Praze napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil pro nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení postavení žalovaného jako povinného subjektu podle zákona č. 106/1999 Sb. a dále pro vady řízení s tím související. Žalovaný pochybil, pokud nerozhodoval v souladu se zákonem předepsanou formou správního rozhodnutí se všemi jeho náležitostmi a když nevyhodnotil možnost poskytnutí informací podle platných právních předpisů, a to v takovém rozsahu, že tento nedostatek způsobuje naprostou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

V souladu s ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Soud nemohl v dané věci poskytnout žalobci ochranu v jurisdikci danou ust. § 16 odst. 4 zákona tak, jak požadoval žalobce, a nařídit požadované informace poskytnout, neboť pro nedostatek vypořádání obsahu požadovaných dokumentů žalovaným nebylo možné přímo soudem stanovit, jaké údaje obsažené v dokumentech a v jakých jejich částech, lze žalobci poskytnout a jaké nikoliv.

Ve výroku o nákladech řízení soud přiznal v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 větou první s.ř.s. žalobci, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 2.000,- Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 30. ledna 2014

JUDr. Naděžda Řeháková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.